

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

V komunikaci spojující Dolní náměstí s ul. Nákladní byly podle očekávání zachyceny na několika místech pozůstatky zdiva, související v převážné míře s různými fortifikačními prvky komplexu Ratibořské brány. Detailní vyhodnocení těchto situací bude možné až po jejich vynesení do katastrální mapy z roku 1836 a po komparaci s dobovými ikonografickými prameny. Stratigrafický vztah odkrytých reliktů zdiva nemohl být archeologicky ověřen vzhledem k okolnostem výzkumu (vlastní stavební činnost zděné konstrukce nenarušovala, jednalo se o dokumentaci koruny zdiva, odhalené při skrývce recentních konstrukčních vrstev komunikace), provedena byla alespoň drobná sondáž, registrující zásyp opevňovacího příkopu. Výzkumem bylo ověřeno, že podstatná část základového zdiva jednotlivých komponent systému Ratibořské brány vzala za své v důsledku budování betonové centrální kanalizační stoky v 60. letech 20. století.

V místě vyústění Dolního náměstí do nám. Osvoboditelů, tedy v prostoru, kudy původně procházela komunikace z města Ratibořskou branou ve směru na Ratiboř, byly registrovány náleзовé situace analogické situacím dokumentovaným během výzkumu Dolního náměstí v letech 2003 a 2004 (srovnej Kiecoň – Kolář – Zezula 2005, 306–307). V souladu s očekáváním (jedná se o komunikačně exponovanou rohovou partii jedné z hlavních původních tržních prostor města, Dolního náměstí, situovanou při jedné z městských bran) zde byly kromě náleзовých situací komunikačního charakteru (štetové úpravy povrchu, dřevěná cesta) registrovány i pozůstatky tří vydřevěných koryt, odvádějících vodu z města (obr. 116 a 117), a torzo vrtaného dřevěného vodovodního potrubí. Chronologické upřesnění přinese dendrochronologické vyhodnocení jednotlivých dřevěných prvků. Mimo to byly odkryty relikt (novověkého?) základového zdiva domu č. p. 11, stojícího v minulosti na samém kraji SV fronty Dolního náměstí při původní Ratibořské bráně a přizděného na spáru ke staršímu zdivu. V tomto případě se jedná se o základové zdivo založené do středověké vrstvy, kterou lze datovat rámcově do 13. století, a o část původně nadzemního zdiva; nelze vyloučit, že by se mohlo jednat o pozůstatek původní Ratibořské brány (resp. nejstarší, tj. ze strany města první branské budovy v rámci celého komplexu). Blíže napoví až detailnější vyhodnocení náleзовé situace.

František Kolář

Literatura

- Šikulová, V. 1968: Záchraně akce v areálu středověké Opavy (Janáčkovy sady), *Přehled výzkumů* 1967, 107–108.
- Šikulová, V. 1971: Pokračování záchraných akcí v areálu středověké Opavy (náměstí Osvoboditelů), *Přehled výzkumů* 1970, 69–71.
- Kiecoň, M., Kolář, F., Zezula, M. 2005: Opava (k. ú. Opava-střed, okr. Opava), Dolní náměstí. *Přehled výzkumů* 46, 306–307.
- Zezula, M. 2006: Opava (k. ú. Opava-město, okr. Opava), nám. Osvoboditelů-Janáčkovy sady. *Přehled výzkumů* 47, 267.

Resumé

Opava (Kataster Opava-město, Bez. Opava). Platz Osvoboditelů. Mittelalter-Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava) Cingrova ulice, parcely č. 2444, 2453. Novověk. Město. Záchraný výzkum.

Archeologický dohled (NPÚ Ostrava, akce č. 16/06) spojený s dokumentací náleзовé situace byl vyvolán zcmními pracemi v souvislosti s budováním přeložky kanalizace v prostoru křížení ulic Cingrova a Nemocniční. Lokalita se nachází mimo areál historického jádra někdejší Moravské Ostravy.

Ve výkopu pro přeložku kanalizace (profily P1–P3) bylo dokumentováno cca 12 m profilu a byl odebrán vzorek dřevěného vrtaného potrubí na dendrochronologickou analýzu. Geologické podloží je v těchto místech tvořeno štěrko-pískovou říční terasou, následuje cca 1,5 m mocné souvrství povodňových hlín, do jejichž povrchu byl veden výkop pro dřevěné vodovodní potrubí (novověk). Do této úrovně byla patrně zapuštěna i kamenná studna (obr. 118); stratigrafický sled uzavírají novověké a recentní planýrky a dorovnávk. Středověké osídlení nebylo prokázáno.

František Kolář

Resumé

Ostrava (Kataster Moravská Ostrava, Bez. Ostrava). Cingrova Str. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Obr. 118. Ostrava, Cingrova ulice. Detail reliktu zdiva (studna, cisterna?), profil P3. Pohled od severu. Ostrava, Cingrova Str. Rest einer Mauer (vom Brunnen oder Zisterne), Schnitt P3, Blick von Norden.

OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava) Dlouhá ulice č. o. 6 a 8, parcely č. 167/1, 168/2, 170. Středověk, novověk. Město. Záchraný výzkum.

V měsících říjnu až prosinci roku 2006 proběhl v centru historického jádra Ostravy záchraný výzkum (plošný odkryv o rozloze cca 320 m²), vyvolaný novostavbou v proluce na ulici Dlouhá č. o. 6 a 8 (NPÚ Ostrava č. akce 71/06). Zkoumaná plocha (obr. 119), bezprostředně navazující na výzkum z roku 2004 (Kolář 2005), se nachází ve střední a tylové části parcel příslušných k měšťanským domům č. p. 50 a 51 v jihozápadní domovní frontě náměstí. Zástavba v ulici Dlouhé je druhotná a pochází z 20. stol.